

Naar een werkbaar en proportioneel IMVO-beleid

Inbreng rondetafelgesprek internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen – ONL voor Ondernemers – 29 september 2021

ONL voor Ondernemers maakt zich sterk voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen. De doelstellingen achter het IMVO-beleid worden breed gedragen door ondernemers en zij zien ook het belang in van het signaleren en aanpakken van misstanden in de keten. Het huidige voorstel voor de bouwstenen voor een nieuw IMVO-beleid levert echter grote problemen op voor bedrijven binnen het MKB. Zowel in de uitvoering als in de regeldruk is het huidige voorstel niet proportioneel voor het MKB. ONL denkt graag mee over een werkbaar en proportioneel IMVO-beleid en doet daarom de volgende voorstellen om tot een beter voorstel met oog voor het MKB te komen;

- ❖ Regeldruk moet beheersbaar blijven voor het MKB;
- ❖ Breng de proportionaliteit terug in het IMVO-beleid;
- ❖ Transparantie mag niet leiden tot concurrentievervalsing;
- ❖ Praat mét ondernemers, niet alleen óver ondernemers;
- ❖ Bescherm het MKB door een onafhankelijk IMVO-keurmerk;
- ❖ Zet in op effectiviteit en een gelijk speelveld via een Europese aanpak.

Regeldruk moet beheersbaar blijven voor het MKB

Kleinere ondernemers doen hun best om hun bedrijf zo maatschappelijk verantwoord mogelijk te laten draaien. Zij onderschrijven daarom ook de OESO-richtlijnen en de doelstellingen van het IMVO-beleid. Het huidige voorstel voor de nieuwe bouwstenen voor het IMVO-beleid is echter onwerkbaar en disproportioneel voor het MKB. Hier waarschuwt het ATR in haar reactie op deze bouwstenen dan ook voor.¹ In het advies van het ATR van juni 2021 komt naar voren dat de gevolgen voor de regeldruk, met name voor het MKB, zeer ingrijpend zullen zijn, naar schatting van SIRA Consulting ongeveer 4 miljard euro per jaar². Dat terwijl de effectiviteit van de voorgenomen wetgeving geenszins aantoonbaar is. Dit leidt tot een ernstige disproportionaliteit, met name voor het MKB. ONL steunt dan ook de oproep van het ATR om eerst grondig onderzoek te doen naar de effectiviteit van de regelgeving, voordat wordt overgegaan tot een brede zorgvuldigheidsverplichting.

Breng de proportionaliteit terug in het IMVO-beleid

Voor een zo effectief en doelmatig mogelijk IMVO-beleid, is het belangrijk om te kijken waar de meeste impact gehaald kan worden. Daarom is het belangrijk om bij IMVO-wetgeving rekening te houden met de grootte en de capaciteit van het bedrijf. Daarnaast moet duidelijk worden gemaakt hoe ver de transparantieplichting gaat. Leveranciers bevinden zich vaak in een zeer uitgebreide ketens met grote aantallen bedrijven. Zoals het ATR ook aangeeft, is het niet werkbaar om kleinere bedrijven verantwoordelijk te maken voor het inzichtelijk maken van de gehele keten.³ Daarnaast leidt het verantwoordelijk maken van bedrijven zelf voor volledige ketentransparantie ook tot concurrentievervalsing, omdat grotere bedrijven concurrentiegevoelige informatie moeten opvragen bij hun kleinere ketenpartners.

Transparantie mag niet leiden tot concurrentievervalsing

Bedrijven binnen het MKB maken in veel gevallen onderdeel uit van de handelsketens van grotere ondernemingen. Grotere bedrijven zijn verplicht om de hele keten transparant te maken, waardoor zij allerlei concurrentiegevoelige informatie bij kleinere ketenpartners moeten opvragen. Dit terwijl expliciet

---

¹ 'Proportionaliteit Wettelijke Maatregelen IMVO', Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR), 11-06-2021, p. 1.

² 'Proportionaliteit Wettelijke Maatregelen IMVO', ATR, p. 3.

³ 'Proportionaliteit Wettelijke Maatregelen IMVO', ATR, p. 5.

in de OESO-richtlijnen staat dat bedrijfsgevoelige informatie niet hoeft worden prijsgegeven.⁴ Ook de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights* onderschrijven dit.⁵ Het delen van deze informatie leidt er in de praktijk toe dat kleinere ondernemers door de jaren heen opgebouwde netwerken en relaties prijs moeten geven, waardoor zij uit de markt gewerkt worden. Een transparantieverplichting waarbij de informatie door bedrijven zelf aangeleverd moet worden, leidt dus in de praktijk tot ongewenste situaties. Nu worden ze gedwongen informatie af te geven waardoor klanten direct zaken gaan doen met fabrieken.

Praat mét ondernemers, niet alleen óver ondernemers

Bij het ondertekenen van de vrijwillige textielconvenanten rees terecht de vraag waarom maar weinig bedrijven zich aan wilden sluiten. Naast het feit dat de meeste ondernemers, met name uit het MKB, niet zijn betrokken bij de totstandkoming van deze convenanten, verplichten zij zich met deze convenanten tot het delen van hun bedrijfsinformatie met concurrenten. Het is dus voor hen onmogelijk om zich hierbij aan te sluiten zonder hun bedrijf daarmee grote schade toe te brengen. Ondernemers voelen zich onvoldoende gekend in de totstandkoming, waardoor de convenanten dusdanig zijn ingericht dat ze geen rekening houden met de zorgen van ondernemers. Dit terwijl zij de doelstellingen van het IMVO-beleid wel steunen. ONL roept daarom op om te praten mét ondernemers in plaats van alleen maar óver ondernemers. Een breed gedragen IMVO-beleid is mogelijk, maar alleen als er met alle stakeholders wordt samengewerkt.

Bescherm het MKB met een onafhankelijk IMVO keurmerk

ONL vraagt om een mogelijke transparantieverplichting dusdanig in te richten dat bedrijven niet worden geacht om bij elkaar informatie op te vragen en er dus ook geen gevoelige informatie bij concurrenten terecht komt. Dit kan door een onafhankelijke audit bij bedrijven te laten doen en een keurmerk te gebruiken. Een onafhankelijke toezichthouder zorgt er zo voor dat bedrijfsinformatie op een vertrouwelijke manier wordt behandeld. In Frankrijk, een land dat al met transparantieverplichtingen werkt, gebeurt dit al. Een dergelijke periodieke audit, bijvoorbeeld iedere 2 jaar, levert een keurmerk op voor bedrijven en zorgt ervoor dat andere bedrijven in de keten weten dat het bedrijf zich houdt aan IMVO-standaarden, zonder dat ze daarvoor verregaande bedrijfsinformatie hoeven in te zien. Op die manier is een transparantieverplichting verenigbaar met de bescherming van de concurrentiepositie.

Zet in op effectiviteit en een gelijk speelveld via een Europese aanpak

Nederlandse ondernemers zijn actief binnen de Europese interne markt. Producten die de Europese markt opkomen kunnen vervolgens vrij verhandeld worden op deze interne markt. Wanneer Nederland éézijdig met verstreckende maatregelen komt, verleggen de handelsketens zich simpelweg naar andere Europese landen en zijn Nederlandse ondernemers de dupe, terwijl het beoogde resultaat niet bereikt wordt.

ONL zet daarom in op een Europese aanpak. Vanwege de grootte en de slagkracht van de Europese markt wereldwijd is een Europese aanpak vele malen effectiever en kan het een standaard worden voor IMVO-beleid wereldwijd. Omgekeerd moeten ook bedrijven van buiten de EU, die actief zijn in de EU, gehouden worden aan dezelfde IMVO-wetgeving als Europese bedrijven. Daarvoor is het noodzakelijk dat zij een rechtspersoon in de Europese Unie hebben, zodat zij ook daadwerkelijk aansprakelijk kunnen worden gehouden voor misstanden.

ONL voor Ondernemers ondersteunt de doelstellingen van het IMVO-beleid. Het concept bouwstenen dat er nu ligt is echter onwerkbaar en disproportioneel voor het MKB. Met de aanbevelingen die ONL doet kan een grote verbeterslag gemaakt worden. Internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen mag niet alleen zijn weggelegd voor de grote spelers, het grootste deel van de internationaal actieve bedrijven zijn immers kleine tot middelgrote bedrijven. Zorg daarom voor een MKB-proof IMVO-beleid.

⁴ 'OESO Due Diligence Handleiding voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen', Ministerie van Buitenlandse Zaken, 06-06-2019, p. 65.

⁵ 'UN Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework', 2011, p. 23.

